

Pedagogisch Project

Hoofdstuk 4

Beleidsplan – Leerlingbegeleiding - Conform decreet 2018

UITGANGSPUNTEN EN PRIORITEITEN

- Door te kijken naar ons onderwijs willen we groeien in ons onderwijs en daarbij met behulp van onze uitgebouwde leerlingbegeleiding, onze interne kwaliteitszorg verder optimaliseren en dit in harmonie met ons schoolwerkplan en de kwaliteitsmatrix van onze school conform het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding (september 2018)
- Een kwaliteitsvolle leerlingbegeleiding begint met het verstrekken van goed onderwijs. 't Blokje wil alle leerlingen maximale ontwikkelingskansen bieden op leren en ontwikkelen, overeenkomstig hun mogelijkheden. De aanpak om dit doel te realiseren is maximaal gericht op de onderwijs- en opvoedingsnoden van de leerlingen.
- Het zorgbeleid in 't Blokje is gebaseerd op het feit dat er voortdurend afstemming wordt gezocht tussen het pedagogisch-didactische aanbod en de behoeften van leerlingen. Dit realiseren we door planmatig en gelijkgericht onderwijs aan te bieden. Differentiatie is hierin een belangrijk principe om tegemoet te komen aan de noden en de mogelijkheden van de kinderen.
- Leerlingbegeleiding steunt op **vier pijlers**:
 1. het begeleiden van de onderwijsloopbaan van de leerling
 2. het begeleiden van het leerproces, het leren en studeren
 3. het begeleiden van het psychisch en sociaal functioneren
 4. de preventieve gezondheidszorg
- De uitbouw van het zorgbeleid in onze school veronderstelt het uitvoeren van zorgtaken op **drie niveaus**:
 1. Zorginitiatieven op het niveau van de school en op het niveau van de scholengemeenschap
 2. Het coachen en ondersteunen van het handelen van het onderwijzend personeel. De noden aan professionalisering die bij het opmaken of implementeren van het beleidsplan voelbaar worden, worden opgenomen in het professionaliseringsbeleid.
 3. Het begeleiden van de leerlingen : preventief en curatief en de coördinatie van alle leerlingbegeleidingsinitiatieven op niveau van de school.
- De verantwoordelijkheid van de kwaliteitsvolle leerlingbegeleiding ligt bij de school en geschiedt in samenwerking met alle actoren (schoolbestuur, CLB, ONW, pedagogische begeleidingsdienst) en partners (ouders, welzijn, gezondheid, gezinswerking ...). Het beleidsplan wordt ook geïmplementeerd i.s.m. alle actoren, en op regelmatige basis geëvalueerd en bijgestuurd indien nodig.
- De school heeft aandacht voor de totale, harmonische persoonlijkheidsvorming en hecht evenveel waarde aan kennisverwerving, attitudevorming als aan lichamelijke en gezondheidsontwikkeling. In onze zorgwerking willen we uitgaan van de talenten en interesses van het kind, om van daaruit hiaten, tekorten en problemen bij te werken, maar ook om diezelfde talenten en interesses optimaal te ontwikkelen. Op die manier leggen we voor elk kind de lat telkens hoger. Ieder kind heeft een uniek patroon van talenten, interesses, vaardigheden en een eigen leerstijl. Deze onderlinge verschillen tussen leerlingen accepteren, begrijpen en benutten creëert een omgeving waarin leerlingen zich trots en geaccepteerd kunnen voelen, minder bang zijn om te falen, langer volhouden en leersituaties aanpassen om hun succes te vergroten.
- De school stimuleert zelfredzaamheid door kinderen mondig en weerbaar te maken.
- De school staat volledig achter het gelijke kansenbeleid, komt op voor kansarme kinderen en probeert de gevolgen van de sociale ongelijkheid om te buigen.

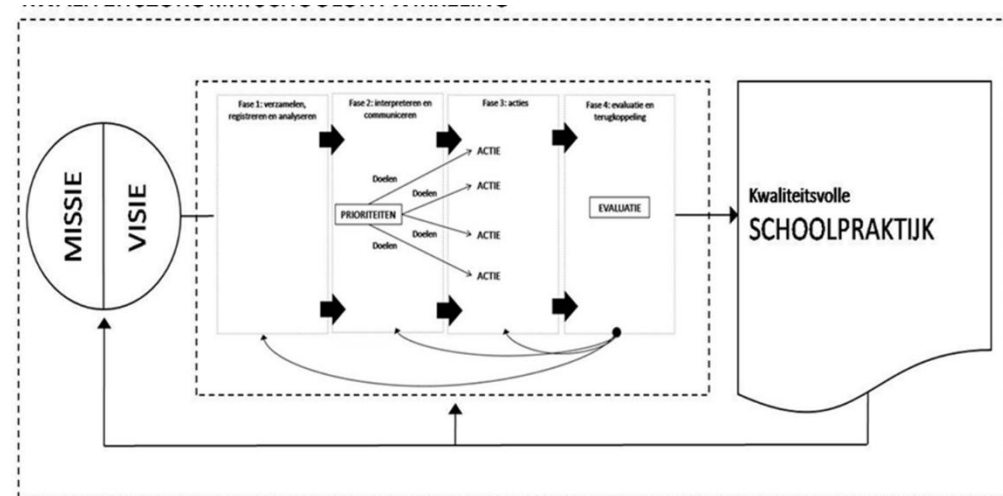
DOEL VAN DE LEERLINGBEGELEIDING

“Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding **bevordert de totale ontwikkeling** van alle leerlingen, **verhoogt hun welbevinden**, **voorkomt vroegtijdig schoolverlaten** en **creëert meer gelijke onderwijskansen**. Op die manier draagt het bij tot het functioneren van de leerling in de schoolse én maatschappelijke context.”

VERWACHTINGEN / PRINCIPES VANUIT HET DECREET:

1. Het belang van elke leerling staat centraal.
2. Het komt participatief tot stand en is gedragen door het hele schoolteam.
3. Het is doelgericht, systematisch, planmatig en transparant.
4. Het wordt discreet uitgevoerd.
5. Er wordt verduidelijkt wie welke taak opneemt in de leerlingenbegeleiding.

VERANTWOORDING VANUIT HET PEDAGOGISCH PROJECT

PEILERS EN DOELTERREIN	ONDERWIJSLOOPBAAN	LEREN EN STUDEREN	PSYCHISCH EN SOCIAAL FUNCTIONEREN	PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG
Rechten van de mens en het kind	Recht op onderwijs en de nodige begeleiding gedurende de hele onderwijsloopbaan	Vorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een veilige samenleving.	Het recht op bescherming tegen alle vormen van exploitatie die schadelijk zijn voor enig aspect van het welzijn van het kind.	Recht op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid.
Openheid en verscheidenheid	Onze school staat open voor alle leerplichtige jongeren.	Gelijkwaardigheid houdt in dat iedereen gelijke kansen krijgt, ook als dat betekent dat kinderen daardoor een ongelijke behandeling nodig hebben. We voorzien op onze school extra steun en/of uitdaging.	We zien verscheidenheid als een vorm van verrijking. We erkennen verschillen en het verschil doet ertoe .	Leerlingen met een beperking (lichamelijk, mentaal), met een leerstoornis, ... krijgen op onze school de nodige kansen .
Democratie en socialisatie samenleven in de wereld	De school wil jongeren laten deelnemen aan een democratische en pluralistische samenleving	De school leert jongeren samenleven met anderen.	We creëren een positief klas- en schoolklimaat met duidelijke schoolafspraken . Hierbij zijn neutraliteit en respect belangrijk.	Functioneel leerlingvolgsysteem (opvolging gezondheid)
Emancipatie	De school kiest voor emancipatorisch onderwijs overeenkomstig de mogelijkheden van het kind.	Wij leren leerlingen zich mondig en weerbaar te maken, en zich kritisch maar respectvol op te stellen.	We leren kinderen hoe ze op een sociaal aanvaardbare manier met elkaar omgaan.	We maken conflicten bespreekbaar en leren tools om hiermee om te gaan. (geestelijke gezondheid)
Opvoeding van totale persoon	We zetten in op persoonlijkheids- en attitudevorming . Persoonlijkheids- en	Leren is een basisvaardigheid voor het leven. Wij trekken de kaart van levenslang en breed leren .	Wij willen kinderen sober en milieu- en maatschappelijk bewust opvoeden.	We hebben aandacht voor alle ontwikkelingsaspecten bij het kind. Welbevinden is een belangrijke factor. Zowel

	kennisontwikkeling gaan hand in hand.			mentale en emotioneel welbevinden worden afgetoetst.
Samenleven in de wereld in een gezonde leefomgeving	Wij willen hen boeien door hen de schoonheid en de unieke waarde van de natuur en de wereld te laten ontdekken in WAW-onderwijs . (Werken aan de wereld)	Wij willen onze kinderen leren respectvol te laten omgaan met het natuurlijk erfgoed . We leren hen ook preventief te handelen.	In onze opvoeding en onderwijs willen wij onze kinderen, respect, bewondering , ontzag bijbrengen voor de natuur en de leefomgeving in het algemeen.	We zetten in op een gezondheidsbeleid dat gedragen wordt door “ouders en school”. Ook zorgen we voor elkaar en de omgeving vanuit de gouden regels.
Gelijke kansen	Wij houden ouders op de hoogte van de vorderingen en het gedrag van hun kind via het rapport <i>en</i> reguliere contactmomenten.	Leerproblemen worden besproken met de klasleerkracht, het betrokken kind, directie, ouders, ...	Duidelijke communicatie omtrent allerlei afspraken zorgt voor rust.	Gedragsproblemen worden oordeelkundig besproken om zo nodig de transfer te kunnen maken naar hulpverlening.
Communiceren	We vinden dat kinderen zolang mogelijk in het gewoon onderwijs begeleid moeten worden voor ze naar het buitengewoon onderwijs georiënteerd worden. De draagkracht van de school is hier een bepalende factor en zal zeker uitgeput worden bij elke beslissing.	Kinderen met leermoeilijkheden krijgen bij ons extra ondersteuning . Wij communiceren op een transparante en open wijze met alle participanten.	We streven ernaar dat alle leerlingen sociaal aangepast gedrag vertonen en begeleiden hen via een welomschreven visie (gouden regels – nieuwe autoriteit)	We willen dat onze leerlingen beschikken over een positief zelfbeeld , om van daaruit positief in het leven te staan tegenover anderen en de wereld.

ONTWIKKELINGSPLAN status januari 2018 - 2019 - 2020

Vaststelling Deelrubrieken volgens de criteria van het IKZ	PLAN plannen Wat willen we bereiken? Operationeel doel volgens SMART-principe (Specifiek – Meetbaar – Acceptabel- Realistisch – Tijdsgebonden)	DO uitvoeren Welk stappenplan zetten we daarvoor in? Wat? Wie? Wanneer? Hoe? Met welke hulpmiddelen?	CHECK controleren Meten van effecten Hoe weten we dat onze doelen bereikt zijn? (evaluatie)	ADJUST aanpassen • Bannen? • Borgen? • Bijsturen?
--	--	--	--	--

Visie op leerlingenbegeleiding	Verduidelijking van de visie omtrent “leerlingbegeleiding” vanuit de bestaande visie rond zorg (ped. project en zorg) Deze visie inspireert en geeft richting aan het hele schoolteam (zie ‘uitgangspunten en prioriteiten). We proberen deze visie <u>zo concreet mogelijk</u> te vertalen naar onze onderwijspraktijk.	• Infosessies en nascholingen OVSG (directie en zorgco) • Intervisie met de zorgwerkgroep SG en met de directeurs van de SG. • Ped. studiedag rond - zelfevaluatie • Duiding decreet schoolteam (beleidsdomeinen) op PV's. (videofragment OVSG) • Actualiseren visie llnbegeleiding op pv's 2018-2019.	• Opstart output begrijpend lezen volgens toetswijzer OVSG • Eindevaluatie verwerken einde zesde leerjaar eindtoetsen OVSG	Zie professionaliseringsplan 2019 -2022
Inventariseren context en input	Verhelderen van het beeld van de context- en inputgegevens van onze school.	Inventariseren van alle actuele context- en inputgegevens van onze school	• Verzamelen van gegevens door directeur en zoco	Zie mijn onderwijs
Volgens de vier begeleidingsdomeinen: → Onderwijsloopbaan → Leren en studeren → Psychisch en sociaal functioneren → Preventieve gezondheidszorg	We willen een duidelijk, uitgeschreven en gevisualiseerd overzicht krijgen van wat er in 't Blokje gebeurt rond de 4 begeleidingsdomeinen in het decreet leerlingbegeleiding.	• Verheldering binnen 'ROK' op pv's en studiedag 2018-2020. • Terugkoppeling naar het team (januari 2019 - 2020) • Terugkoppeling op OVSG-zorgcontactdag maart 2019 • Uitwerking van 4 domeinen binnen werkvergaderingen met het ganse team	• Verwerken van de input vanuit werkvergaderingen door zoco en directeur	

CONCRETE UITBOUW VAN DE LEERLINGBEGELEIDING EN HET ZORGBELEID

VISIETEKST

Met een duidelijk, goed gestructureerd zorgbeleid proberen we de kinderen van 't Blokje zo goed mogelijk te begeleiden in hun leerproces en bij het realiseren van groei en leerwinst binnen een omgeving waarin het kind zich gewaardeerd en veilig voelt. Differentiatie en de visie dat elk kind anders leert zijn voor ons belangrijke uitgangspunten in ons didactisch handelen.

Er is een nauwe opvolging, d.w.z. een regelmatige evaluatie en bijsturing waar dit nodig is.

Het zorgbeleid is de verantwoordelijkheid van het ganse schoolteam en is gericht op de totale ontplooiing van de leerlingen binnen hun eigen ontwikkelingsfase (GE/GRO/BLA). Onze zorgvisie en het zorgproces wordt in samenspraak met alle actoren voortdurend geëvalueerd en bijgestuurd.

In ons zorgbeleid proberen we zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de hulpvraag of behoefte van het kind binnen alle componenten van hun ontwikkeling zoals beschreven in leerlingbegeleiding.

We doen dit alles in overleg met alle betrokkenen: zorgteam, klastitularis, leerling, ouders en externen zoals ONW, CLB, therapeuten,...

Onze zorg situeert zich op drie niveaus: klasniveau (leerlingen), leerkrachtenniveau en schoolniveau. Dit vertaalt zich in de organisatie en structuur van schoolorganisatie.

4 begeleidingsdomeinen:

- **De leerling begeleiden in de onderwijsloopbaan.**

Een goede onderwijsloopbaan- en leerwegbegeleiding zorgt ervoor dat leerlingen zich beter voelen op school en gemotiveerd blijven. Het doel van de begeleiding is, dat leerlingen zo snel mogelijk 'op hun plaats' zitten, waar zij zich goed in hun vel voelen en waar ze hun talenten kunnen ontplooiën.

Leerlingen moeten zich een goed beeld vormen van wat ze kunnen. Ze moeten ontdekken wat hen interesseert en waar hun mogelijkheden liggen. Zo worden studiekeuzes weloverwogen keuzes, veel minder afhankelijk van de toevallige sociaal-economische of sociaal-culturele situatie.

- **Het leren en studeren ondersteunen:**

Hieronder verstaan we het leren van de leerling optimaliseren en het leerproces bevorderen door leer –en studeervaardigheden te ondersteunen en te ontwikkelen.

We organiseren ons onderwijs zo dat het kind inzicht krijgt over zijn eigen leerproces.

We realiseren een leerlijn waarbinnen leren leren en leren studeren een rode draad.

- **Het psychisch en sociaal functioneren begeleiden:**

We willen het welbevinden van de leerling bewaken, beschermen en bevorderen, waardoor de leerling op een spontane en vitale manier tot leren kan komen en zich kan ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene.

We voeren vanuit een "nieuwe autoriteits-visie" een welomschreven beleid uit waarbinnen kinderen beschermd worden voor pesten, racisme, onverdraagzaamheid. Een gedragen gezamenlijke aanpak moet van de speelplaats tot de klas een veilige leeromgeving bieden voor elk kind.

- **Aan preventieve gezondheidszorg doen:**

Preventieve gezondheidszorg bevordert en bewaakt de gezondheid, de groei en de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

We willen als school het groei –en ontwikkelingsproces van de kinderen opvolgen en tijdig risicofactoren signaleren, symptomen van gezondheids –en ontwikkelingsproblemen detecteren. Hiervoor werken we ook samen met het CLB. Op regelmatige basis wordt een medisch onderzoek georganiseerd, worden de nodige vaccinaties toegediend en waar nodig voor zorgende maatregelen genomen.

CONTEXT EN INPUT

BUURTKENMERKEN VAN DE SCHOOL (context)

't Blokje een gemeentelijke basisschool die sinds 2011 werd gefusioneerd vanuit de vrije basisschool Baloen(1860) en de gemeentelijke lagere school 't Blokje(1875) tot de gemeenteschool 't Blokje . We vallen onder het bestuur van de Gemeente Wuustwezel, samen met Gemeenteschool De Wissel (Centrum) en Gemeenteschool Klimop. Het gemeentebestuur, in hoofde van de burgemeester (Dieter Wouters) en de schepen van onderwijs (Mai Van Thillo), is het schoolbestuur. Er is een dienst onderwijs bij het gemeentebestuur, met Veronique Aernouts als onderwijsdeskundige.

In de deelgemeente Loenhout is 't Blokje de enige school waardoor er geen capaciteitsbepaling wordt ingevoerd. Wij zijn een autonome basisschool en het leerlingenaantal bedraagt 515 leerlingen.

We profileren ons als “brede school” : In overleg met de gemeentelijke diensten organiseren we binnen onze school voor- en naschoolse opvang, muziekschool en bib. De school wordt ook gebruikt door verenigingen (sportschuur).

We vormen samen met de gemeentescholen van Essen en Kalmthout Scholengemeenschap Grens. Er wordt ingezet op een halftijdse stafmedewerker (Elke Donkers). Maandelijks is er directeurenoverleg waarbinnen we visiegericht werken.

ALGEMENE KENMERKEN EN EVOLUTIE VAN DE SCHOOLPOPULATIE, OUDERS EN THUISOMGEVING (input)

De jongste jaren stellen we door het M-decreet een evolutie vast naar een groter aantal kinderen met verhoogde basiszorg- of verhoogde zorgbehoeften. Enerzijds heeft dat te maken te maken met de leerlingkenmerken van onze instroom, maar anderzijds is er ook de absolute intentie van het schoolteam om ambitieus te werken aan de brede basiszorg binnen elke onderwijsniveau. Deze intentie vraagt om een degelijk uitgebalanceerd zorgbeleid met ondersteuning van het team: enerzijds is er de permanente aandacht voor de onderwijs- en zorgbehoeften van onze leerlingen.

De diversiteit groeit sinds de laatste 5 jaren door een groeiende populatie van anderstalige ouders (vooral Polen, Nederlanders en Roemenen.). Ook de groep kwetsbare gezinnen groeit , we evolueerden van SES 2 naar SES 3.

COMPETENTIE EN BASISHOUDING VAN HET TEAM

Het schoolteam bestaat uit een evenwichtige samenstelling wat betreft leeftijd. Het werd samengesteld uit twee gevormde teams(fusie 2011 - 2012). Ondertussen is dit team aangevuld met jonge leerkrachten. Er zijn bijzondere leermeesters Bewegingsopvoeding, Katholiek, Protestantse en Orthodoxe, Islamitische godsdienst en Niet-Confessionele Zedenleer. De zorgcoördinator, Noortje Gommers werkt als de eerste beleidsmedewerker mee aan de uitbouw en organisatie van het schoolbeleid. Er wordt een uitgebreid pakket voor ICT ingezet om vooral de interne en externe communicatie te versterken en het ICT-luik sterk te implementeren binnen het leerproces van de leerlingen.

In onze school wordt er sterk gestreefd naar gedeeld leiderschap en open communicatie en er is steeds een breed draagvlak voor verandering (verbetering) en het streven naar consensus.

Er wordt getracht om de sterktes, expertise, talenten en interesses van elk teamlid optimaal in te zetten in de schoolpraktijk (techniek, leesonderwijs, ICT-vaardigheden,verkeer, muzikale en muzische expertise,...).

We zetten in op het vormen van complementaire subteams waarbinnen klas-, co- en zorgfocus opgenomen zijn binnen elke kleuter- en/of leergroep. Deze subteams vaardigen zichzelf af binnen 1 werkgroep die hun talent onderschrijft. (zoals daar zijn : pedagogisch didactisch/communicatie/zorg....)

DOELGERICHT OMGAAN MET VERSCHILLEN TUSSEN LEERLINGEN TIJDENS HET ONDERWIJSLEERPROCES

A. HANDELINGSGERICHT WERKEN

Het handelingsgericht werken is het referentiekader voor school- en zorgteam. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De onderwijsbehoeften van de leerlingen en de ondersteuningsbehoeften van de leerkrachten en de ouders staan centraal.
- De formulieren en verslagen zijn systematisch en transparant voor alle betrokkenen.
- Er wordt doelgericht gewerkt, vanuit concrete hulpvragen.
- Er is een constructieve samenwerking tussen ouders, kind en leerkracht, tussen internen en externen.
- De positieve kenmerken van het kind worden in kaart gebracht en zijn een opstap naar toekomstig handelen.
- Het onderwijsaanbod en de aanpak van de leerkracht worden afgestemd op de pedagogisch-didactische behoeften van de leerling.
- Het overleg met alle participanten geschiedt structureel.
- Aan de basis van elke opvolging liggen gerichte observaties en kindcontacten (het voeren van kindgesprekken). Deze laatste krijgt een essentiële plaats binnen ons zorgend handelen.

B. DE PRINCIPES VAN UDL (universal design learning)

- Het hanteren van een duidelijke lesstructuur en een strakke timing waarbinnen de meervoudige intelligentieprofiel ingebet zit : iedereen leert anders.
 - Zelfstandige verwerking en/of verlengde instructie: werkvormen (duo, differentiatie, afsprakenminiklas tijdens blokjestijd,...)
- Het efficiënt inzetten van hulpmiddelen en materialen
 - Dagprogramma,daglijn
 - Wisbordjes, whiteboardstiften
 - Namen leerlingen trekken (antwoord geven)
 - Samenvatting i.f.v. leren leren
 - Klok (visueel werktijd aangeven)
 - Pictogrammen: alleen werken, samenwerken, duo
 - Stemmiveaus: geluidsterkte
 - Wie heeft hulp nodig? → visuele aanduiding
- Differentiatie model :
 - Instructieonafhankelijke leerlingen - instructiegevoelige leerlingen - instructieafhankelijke leerlingen (verlengde instructie, peer tutoring,...). Het doel hierbij is om de motivatie zo groot mogelijk te maken. Aandacht ook voor het aanleren van peer tutoring.
 - De lkr brengt de leerlingen van de leergroep per vakgebied in kaart, maar hij/zij laat ruimte voor inbreng van de leerling (kritische benadering: hoor ik in deze groep? Wil ik proberen hoe het in een andere groep gaat)

- Klasmanagement :
 - Klasschikking (banken), klasinrichting (wanden,...)
 - gebruik hulpmiddelen en materialen, hulpmiddelen voor ‘uitgestelde aandacht’ of ‘hulpvragen’ stappenplannen,...
 - co-teaching, pre-teaching, ‘Brain→ Books → Buddy→ Boss

PARTICIPANTEN

We doen beroep op de verantwoordelijkheid van iedereen die bij de leerling betrokken is. Deze gedeelde bekommernis vertaalt zich in een geïntegreerde leerlingenbegeleiding met de leerkracht, leerling, ouders, het zorgteam, het schoolbestuur, het CLB, het ONW (NOA) en externen als betrokkenen. Systematisch overleg, constructieve communicatie en samenwerking tussen alle actoren en partners vormt de kern van onze leerlingenbegeleiding.

Feitelijke participanten:

SCHOOLBESTUUR

GEMEENTEBESTUUR	Burgemeester : Dieter Wouters	Dienst Onderwijs
Gemeentepark 1, 2990 Wuustwezel tel. 03 690 46 00	Schepen van onderwijs : Mai Van Thillo	Veronique Aernouts tel. 03 690 46 64

Het gemeentebestuur zorgt er onder andere voor dat de accommodatie en de veiligheid van onze school optimaal zijn.

Er is regelmatig (ongeveer zeswekelijks) overleg met de directeurs van De Wissel en Klimop, de schepen van onderwijs en de onderwijsdeskundige, met als bedoeling het beleid op elkaar af te stemmen en om de behoeften op schoolniveau bespreekbaar te maken.

SCHOLENGEMEENSCHAP GRENS

‘t Blokje maakt deel uit van de scholengemeenschap Grens. De Wissel (Centrum), Klimop (Gooreind), Kadrie (Kalmthout), Wigo (Wildert – Essen) en Maatjes (Nieuwmoer) zijn onze partnerscholen. Het secretariaat is gevestigd in De Wissel (Wuustwezel centrum).

Samen waken we over de kwaliteit van het gemeentelijk onderwijs in de streek, door intervisie, ontwikkeling gemeenschappelijk beleid, optimaal inzetten van personeel en beschikbare uren.

In de schoot van de SG is er een **intervisiegroep ‘Zorg’**, bestaande uit de zorgcoördinatoren (en –ondersteuners) van de aangesloten scholen. De zorgwerkgroep overlegt regelmatig en neemt initiatieven om de zorgwerking van de verschillende scholen uit te bouwen en te versterken.

Lander Geysen is de coördinator van de zorgwerkgroep, met ondersteuning van directeurs Jan Peeters (Klim Op) en Dirk Verheyden (Maatjes).

ONDERWIJSKOEPEL OVSG

OVSG biedt begeleiding op maat (zorgbegeleiders) en heeft een ruim aanbod aan nascholing die zowel de individuele leerkracht en zijn ondersteuningsbehoeften als de zorgwerking op niveau van de school helpt te versterken.

SCHOOLRAAD & OUDERCOMITÉ (VRIENDENKRING)

Ons **oudercomité**, de Vriendenkring (VK) , neemt allerlei initiatieven om de goede relatie tussen de ouders en de school te bevorderen.

De VK organiseert en ondersteunt informatieve (opvoedkundig gerelateerde) initiatieven voor de ouders en ze voorziet de school in (extra) middelen die tegemoetkomen aan de leerlingbegeleiding in het algemeen.

De **schoolraad** is een adviesorgaan dat bestaat uit leerkrachten, ouders, vertegenwoordigers van de lokale leefgemeenschap (ons dorp) en het schoolbestuur (ons gemeentebestuur). Zij waken middels overleg en advies mee over de kwaliteit van ons onderwijs.

CLB

Leerlingenbegeleiding spreekt de deskundigheid van het CLB aan.

Deze deskundigheid situeert zich op het vlak van informatie verschaffen, vraagverheldering, gegevensverzameling, diagnosestelling en kortdurende begeleiding. Het CLB vervult tevens de draaischijffunctie met partners vanuit welzijn, gezondheid en gezinswerking ...

Het CLB werkt vraag gestuurd vertrekkende van vastgestelde noden, vragen van de leerling, de ouders of de school.

De leerling en ouders zijn cliënten, de school is een partner.

Het CLB kan een aantal kernactiviteiten inzetten:

- Ter versterking in de brede basiszorg van de school: signaalfunctie
- Ter versterking van de verhoogde zorg van de school: consultatieve leerlingbegeleiding (garanties voor een laagdrempelige en rechtstreekse toegang van het CLB voor leerlingen en ouders)
- In de fase van uitbreiding van zorg: bespreekt het centrum met de school, de ouders en de leerling de hulpvraag en bepaalt het centrum handelingsgericht welke activiteit het zal inzetten.

De afspraken over de samenwerking met het CLB zitten vervat in de afsprakennota, die jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgestuurd.

De keuze voor CLB (aanbieder) wordt gemaakt op het niveau van de Scholengemeenschap in overleg met de betrokken schoolbesturen.

Het CLB van onze school is het VCLB Voor- en Noorderkempen (VNK), Nieuwstraat 67, 2910 Essen

Tel. 03/667.28.28

e-mail : essen@vclbvkn.be

Website: www.vclbvkn.be

ONDERSTEUNINGSNETWERK (ONW)

Conform de aanmeldingen (en ontvankelijkheid) treedt het ONW gepast op. Dit zowel naar expertise als naar tijd. Deze acties gebeuren steeds in samenspraak met de school.

De modaliteiten en afspraken aangaande de samenwerking met het ONW (NOA2) worden jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd.

De keuze voor een ONW (aanbieder) wordt gemaakt op het niveau van de Scholengemeenschap in overleg met de betrokken schoolbesturen.

Het ondersteuningsnetwerk van onze school is het Netwerk Ondersteuners Antwerpen, kortweg NOA

Regiocoach : Nicole Bergmans.

Tel. 0494/93.16.36

e-mail: Nicole.bergmans@wilgenduin.be

Website: : <https://noahelpt.be>

Contactpersoon (anker) voor onze school: **Debby Van Hoorick** : debby.vanhoorick@wilgenduin.be

EXTERNEN (logo, ergo, hulpinstanties...)

De school kan informatie bezorgen van aanbieders uit de omgeving. De school streeft ernaar te werken in goed overleg.

Voor organisatie tijdens de schooluren houdt de school zich strikt aan de wettelijke bepalingen.

DE DRAAGKRACHT VAN DE SCHOOL

Leerlingenbegeleiding doet een beroep op de draagkracht van de school.

Onze leerlingenbegeleiding groeit dankzij collectief proces dat de draagkracht versterkt, maar dat tegelijk de grenzen ervan herkent en erkent.

We trachten onze leerkrachten daarbij te ondersteunen door:

- regelmatig overleg en feedback (vragen en geven),
- coachinggesprekken,
- het handhaven van een solidair werkklimaat waarin een probleemoplossende en empathische houding primeren,
- oplossingen te zoeken voor de planlast (zie 'protocol maatregelen'),
- gericht te zoeken naar gepaste bijscholingen, informatieve bronnen, externe hulp
- middelen ter beschikking te stellen

De rol van de zorgcoördinator – coördinerend leerlingbegeleider

- De zorgcoördinator (leerlingbegeleider) ondersteunt zowel leerlingen als leerkrachten met het doel hen en de de school naar een hoger niveau te brengen.
- Hij luistert naar concrete zorgvragen en stippelt samen met het kernteam en de klasleerkrachten zorgstrategieën uit. Er is een wekelijks overleg met het kernteam met de bedoeling kort op de bal te kunnen spelen, uit te voeren, bij te sturen en te finaliseren.
- Hij brengt desgevallend de zorgvraag naar een volgende fase waarbij hij optreedt als coördinator en inspirator.
- Hij organiseert de gesprekken en overleg met CLB, ONW, ouders, directie, en maakt hiervan verslag in het leerlingvolgsysteem.
- De zorgcoördinator (coördinerend leerlingbegeleider) werkt discreet, doelgericht, systematisch, planmatig en transparant.

ANDERE KENMERKEN

- Te besteden uren lestijdenpakket : zie SWP
- Verdeling / gebruik: zie SWP
- ICT-voorzieningen per klas : SWP

CONCRETE GEGEVENS : zie mijn onderwijs

LEERLINGEN	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Leerlingenaantal op 1 feb.	511	515			
SES-indicator: Niet-Nederlands als thuistaal	15,6 %				
SES-indicator: Studietoelage	17 %				
SES-indicator: Opleidingsniveau van de moeder:	20,9%				
AN (max.1 jaar B, niet langer dan 9 maanden ingeschreven)					
GAN: (meer dan 1 jaar B, nog geen 9 maanden ingeschreven)					
Leerlingen met leervoorsprong	0,7%	10			
Leerlingen met hoogbegaafdheid		10			
Leerlingen met ondersteuning vanuit het ONW					
Leerlingen met gemotiveerd verslag		9			
Leerlingen met verslag		3			
Leerlingen met leerachterstand / verhoogde zorg					
Leerlingen met diagnoses:		14			
Leerlingen met externe hulpverlening voor logo		23			
Leerlingen met externe hulpverlening voor kine		7			
Leerlingen met externe hulpverlening voor revalidatie		6			
Zij-instromers					
Zij-uitstromers					
Zittenblijvers		23			
Uitstroom: 6de leerjaar (en 5 ^{de} leerjaar naar 1B)					
Etniciteit					
Gender: aantal jongens					
Gender: aantal meisjes					
Aanvangssituatie					
Attitudes					
Motivationele kenmerken					

SCHOOLTEAM	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Totaal aantal onderwijzend personeel		45			
Starters (nieuwkomers)		2			
Leerkrachten met geringe ervaring		4			
Leerkrachten met veel ervaring		10			

GEÏNTEGREERDE AANPAK BINNEN HET ZORGCONTINUÛM

Bij de organisatie van de leerlingenzorg richten we ons zowel op de preventieve als op de curatieve component van de leerlingbegeleiding.

Fase 0 = preventieve algemene brede basiszorg

Bij de leerlingenbegeleiding heeft de school een basisaanbod voor alle leerlingen en biedt zorg voor leerlingen voor wie dit niet volstaat. In de fase van de brede basiszorg zet de school in op een krachtige leeromgeving voor alle leerlingen en staan preventief werken, goede instructie, differentiëren, veilig klasklimaat en een goed klasmanagement centraal.

De zorg voor de leerlingen in de klasgroep blijft de verantwoordelijkheid van de groepsleraar. Hij is en blijft de spilfiguur in de zorg voor elk kind van zijn groep.

Inspelen op kindvragen impliceert dat hij dient te beschikken over de basisvaardigheden om te begeleiden, desgevallend te diagnosticeren en aan derden te signaleren. Bij het overleg tussen de groepsleraar en de zorgcoördinator (en zorgondersteuners) moeten zij hun deskundigheid op elkaar afstemmen.

Vanuit deze gedeelde deskundigheid en verantwoordelijkheid kunnen zij oplossingen zoeken en acties ondernemen. De samenwerking wordt zo dicht mogelijk bij de klaspraktijk georganiseerd.

Fase 1 = verhoogde zorg

In de fase van verhoogde zorg kan de school consultatieve LLB vragen aan het CLB of wordt dit door het CLB aangeboden waar men dit nodig acht dit ter versterking van haar eigen handelen van de leerkracht, zorgteam en/of directie. De school detecteert noden bij leerlingen voor wie binnen de school brede basiszorg geen antwoorden gevonden wordt, staat ze in voor de eerste opvang, bespreekt ze de problemen met de lln. en de ouders en biedt ze extra begeleiding in de vorm van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen.

Onze zorgcoördinator beantwoordt aan het volgende profiel : ervaringsdeskundige, maturiteit en 'constante' in de school.

Indien problemen de draagkracht van de groepsleraar overstijgen, zal vanuit de beschikbare uren voor zorgcoördinatie en –ondersteuning begeleiding van leerlingen worden opgenomen.

De begeleiding kan individueel of in groep gebeuren en vindt zoveel mogelijk in de klas plaats d.m.v. klasinterne differentiatie.

Daar waar de begeleiding in de klas niet volstaat, kan het kind individueel begeleid worden, ook buiten de klascontext.

Door het opbouwen van specifieke expertise, kan men vanuit de zorgcoördinatie op die manier tegemoetkomen aan specifieke vragen. De klemtoon dient evenwel te liggen op preventie in de klas. Een goede preventie is geënt op de kennis en de ervaring die men verkrijgt door het remediërend omgaan met en het begeleiden van kinderen. Preventie en remediëring gaan hand in hand. Als preventie niet meer volstaat, evolueren we afhankelijk van de problematiek naar interventie, meestal onder de vorm van (STICORDI)maatregelen.

Fase 2 = uitgebreide zorg

In de fase van uitbreiding van zorg wisselen de school en het CLB met elkaar de beschikbare informatie uit om de afspraken over de bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise te realiseren. De school zet de maatregelen van de verhoogde zorg verder. Als de school een vraag heeft in het kader van de uitbreiding van zorg, omschrijft de school samen met de lln. de hulpvraag en bespreekt ze die met het CLB. De school geeft gevolg aan een handelingsgericht advies dat door het CLB n.a.v. een hulpvraag wordt geformuleerd. De school en het CLB delen gedurende dat proces de beschikbare relevante informatie met elkaar.

Indien de interventies in fase 1 en 2 onvoldoende blijken, wordt mogelijk externe hulp ingeschakeld en/of een HGD-traject opgestart.

Het Centrum voor Leerlingbegeleiding is aanspreekpunt en speelt hierbij een cruciale rol.

In samenwerking met het ONW (GON) wordt naar oplossingen gezocht.

Fase 3 = IAC

Een IAC is een leerprogramma op maat van een leerling met een verslag voor toegang tot buitengewoon onderwijs. De leerling is niet ingeschreven in het buitengewoon onderwijs, maar wel in het gewoon onderwijs. Het aangepast leerprogramma bevat leerdoelen op maat van de leerling. De klassenraad kiest deze doelen, in afstemming met de ouders en waar mogelijk ook met de leerling en met het CLB of met andere externe ondersteuners. Op afgesproken tijdstippen en wanneer nodig worden de doelen van het IAC aangepast. Dit gebeurt na evaluatie van de vooropgestelde doelen.

De leerdoelen zijn gericht op maximale ontplooiing van de leerling en op zo volwaardig mogelijke participatie aan het klas- en schoolgebeuren.

Als een leerling een individueel aangepast curriculum volgt, moet de school dit melden in het centrale register van inschrijvingen (DISCIMUS).

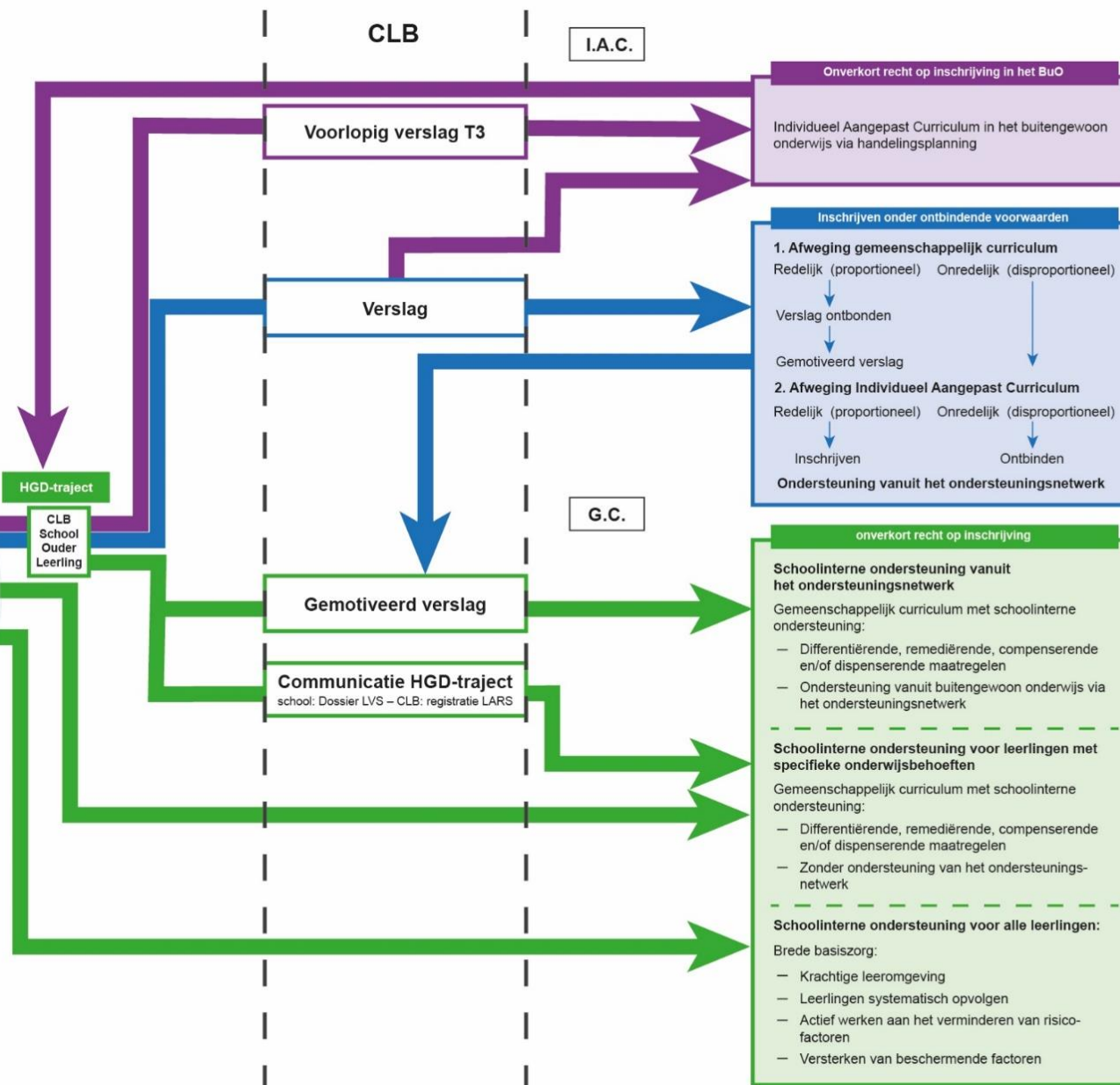
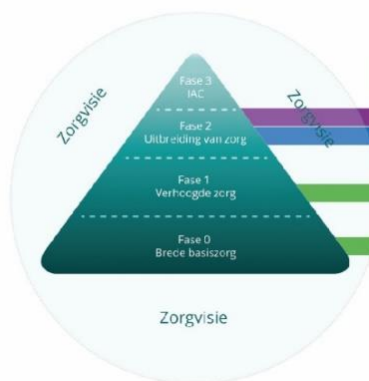
Wanneer het continuüm van zorg in de basisschool niet volstaat om het kind voldoende ontwikkelingskansen te bieden, kan een gerichte en verantwoorde doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs plaatsvinden.

Deze doorverwijzing is het gevolg van een aantoonbaar zorgtraject en gebeurt steeds in samenspraak en aanwezigheid van het CLB.

Schematische voorstelling zorgcontinuüm:

Zorgzame overgang bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
bruikbaar bij elk transitiemoment
Versie augustus 2018

BEGELEIDINGSDOMEIN ONDERWIJSLOOPBAAN

1. Zelfconceptverheldering:	heeft betrekking op het leren kennen van zichzelf als leerling
2. Horizonverruiming:	betekent het leren kennen van keuzemogelijkheden over studies en beroepen, rechten en plichten, levensstijlen, sociale rollen en rolverwachtingen.
3. Keuzebekwaamheid	of het beschikken over beslissingsvaardigheden

Preventieve en begeleidende basiszorg in fase 0

1. Leerlingen inzicht geven in individuele competenties

Blo Geel :

We trachten via sterke hoekverrijking, takenbord, puzzelrups, knutselkastjes, een rijk basismilieu te creëren waarbinnen de jonge kleuters vanuit een sterke spelflow(geen automatisch spelgedrag) in ontdekkend en onderzoekend spel komen.
Talentenwerking : glunderketting -parels

Blokje Groen/Blauw

- Talentenwerking
- Aanpak gericht op ontwikkeling van **executieve functies en leerbekwaamheid** : stippe stappen/daglijnen/ de beertjes van Meichenbaum, stappenplannen leren leren/studeren: planning, organisatie, leermethodes,...
- Organisatie van gedifferentieerd huiswerk en bijhorende huiswerkbegeleiding tijdens naschoolse les :
 - Groen : lezen en tafels
 - Blauw : WO/Frans/wiskunde en taal
- Voeren van leerlingengesprekken
- Duidelijke handelingsgerichte feedback op toetsen en rapporten
- Mondelinge, onmiddellijke en handelingsgerichte feedback
- In kaart brengen van talenten , interesses en vaardigheden stelt de leerlingen in staat om adequate keuzes te maken in het vervolgonderwijs. We doen dit via o.a. gerichte activiteiten zoals knapuur, knapdag, groeiboekje, kindgesprekken over prestaties en attitudes, rapport, reflectietools, stem-activiteiten...
- BLA : Zelfkennis opdoen tijdens Bloktijd: Kan ik dit alleen, wat heb ik nodig? Wat begrijp ik niet ?
- Ontwikkelen van een duidelijk gestructureerd leerlingendossier (LVS)
- Bespreken van talenten op MDO's en klassenraden
- Eigen profiel en talenten ontdekken via onderwijskiezer
- Rapporterings- en evaluatiebeleid : groeirapporten met differentiatie : basisplan en mijn plan.
- Breed uitgewerkte basofiche

2. Kleuterparticipatie:

- Kleuters die veel afwezig zijn, worden via ouders gemotiveerd om te komen : gesprek

- Huisbezoeken
- Actief vorm geven aan info-avond en kijk-in voor de peuters van volgend schooljaar;
- Doorgedreven zindelijkheidsbeleid dat afgestemd wordt op gedeelde aanpak , we willen dat onze peuters naar school komen
- Zorgleerkracht taalondersteuning spreekt anderstalige ouders aan en nodigt uit op aparte overleg-en infomomenten : aanspreekpunt/brugfiguur.
- Investering in het afhaalmoment aan het einde van de schooldag.

3. Vlotte overgang tussen verschillende groepen, leerjaren en onderwijsniveaus

- Heldere afspraken omtrent inschrijvingen (met voorrang aan broers/zussen en kinderen van leerkrachten)
- Geen exclusieve capaciteitsbepaling
- Klassenraden (overgangsgesprekken) tussen leerkrachten van leerjaar naar leerjaar, in aanwezigheid van zorgcoördinator en directie
- Afspraak dat maatregelen in de eerste maand van het nieuwe schooljaar ongewijzigd verderlopen. Nadien wordt er zo nodig bijgestuurd (zie afspraken omtrent maatregelen)
- Vlotte, transparante toegang en solide afspraken met betrekking tot het leerlingvolgsysteem (wie vult wanneer aan, consulteert,...)
- Rapport dat in de loop van de ganse schoolloopbaan wordt opgebouwd
- 6de leerjaar (+ 5^{de}; IIn die naar 1B gaan): bezoek aan secundaire scholen en terugkoppeling outputgegevens oud-leerlingen
- Bezoek van oud-leerlingen (formeel en informeel)
- Formeel en informeel overleg tussen verschillende (aansluitende) klassen

4. Horizonverruiming en keuzebekwaamheid vanuit eigen interesses en competenties van leerlingen

- Overgangstraject in L6 naar middelbaar: hanteren onderwijskiezer, werkbundel 'op stap naar het middelbaar'
- Aparte infoavonden en oudercontact L6 omtrent accurate studiekeuze
- Leerlingengesprekken waarbij in de derde graad gepeild wordt naar interessedomeneinen en eigen vaardigheden
- Stimuleren van eigen interessedomeneinen – talenten: talentwerking.

5. Informatie verstrekken over de studiemogelijkheden

- Samenwerking met CLB i.v.m. Infoavond 'overgang naar het middelbaar'
- Scholeninfoeurs (georganiseerd op niveau scholengemeenschap)
- Duiding in de lessen i.v.m. Studiemogelijkheden (L6): onderwijskiezer, project 'op stap naar...'
- Bezoeken van verschillende scholen met uiteenlopende studierichtingen: Vito, Stella Matutina,
- Extra oudercontact L6 i.v.m. studiekeuze

6. Opvolging van tuchtmaatregelen

- Respect afdwingen voor schoolreglement – infobrochure: regelmatige duiding op o.a. Infoavonden, oudercontacten
- Attitudevorming – Gouden regels – maandfocus

7. Opvolging afwezigheden

- Registratie via softwarepakket
- Contacteren ouders (indien onaangekondigde afwezigheden, veelvuldige afwezigheden....)
- Terugkoppeling CLB
- Indien nodig opstart dossier 'problematische afwezigheid'

8. Andere

- Aandacht voor belemmerende factoren die de schoolloopbaan beïnvloeden: bv.. Thuisituatie , anderstaligheid, kwetsbare gezinnen
- Sterk inzetten op de werkhouding van onze kinderen

Begeleidende maatregelen in fase 1 (verhoogde zorg) en fase 2 (uitgebreide zorg)

Blo GE/GRO :

- Onthaal en oudergesprekken van jonge kleuters die vaak afwezig zijn of
- Extra begeleiding van leerling en ouders met betrekking tot uitstroom naar middelbaar onderwijs, o.a. Leerlingen uit L5 (welke op leeftijd zullen uitstromen naar de B-stroom) mee betrekken in bovenstaande projecten in L6
- Thuisversterkende maatregelen zoals huiswerkbegeleiding
- Inzet van brugfiguren (i.sm. Rode Kruis Wuustwezel)
- Toetsenbeleid : gedifferentieerde toetsen-zie toetsenbeleid.
- Organisatie pluswerk, sterk rekenwerk, maatwerk met nadruk op motivatie en attitude en met aparte rapportering
- Maatregelen voor anderstalige kinderen of kinderen met andere thuistaal zoals Go4ty (zie document uitgewerkt door zorgwerkgroep SG)
- Inzetten op extra begeleiding voor uitgebreidere noden, met als doel de leerling te verzelfstandigen zodat hij hier gedurende zijn ganse schoolloopbaan mee aan de slag kan:
- Hanteren extra maatregelen zoals bij dyslexie → voorleessoftware
- Aanreiken van technische hulpmiddelen : laptop, rekenmachine...
- Een precies beeld vormen van de exacte noden (met CLB) en vervolgens de best mogelijke (externe) hulp aanreiken om deze noden optimaal tegemoet te komen

Begeleidende maatregelen in fase 3

- Toekennen van een leerkracht -buddy die het leertraject in een 1-1 realisatie opvolgt en voorbereidt met de blijvende bedoeling om de zelfstandigheid van het lerende kind met een beperking aan te boren en te versterken.

BEGELEIDINGSDOMEIN LEREN EN STUDEREN

Het begeleidingsdomein leren en studeren heeft tot doel het leren van de leerling te optimaliseren en het leerproces te bevorderen door leer- en studeervaardigheden te ondersteunen en te ontwikkelen.

Preventieve en begeleidende basiszorg in fase 0

Differentiëren en remediëren in onze klas(sen)

<u>Blokje Geel</u>	• Sterke hoekverrijking (zie hoekenfiches) • Activiteitenwerking in 2 moeilijkheidsgraden • Takenbord 2 niveaus • Kangoeroekastjes uitbreiding • Rijk spel- en ontdekmateriaal : knutselkastjes • Puzzelsysteem
<u>Blokje Groen</u>	• Sterke hoekverrijking (zie hoekenfiches) • Activiteitenwerking in 3 moeilijkheidsgraden • Takenbord 2 niveaus • Kangoeroekastjes uitbreiding • Rijk spel- en ontdekmateriaal : knutselkastjes • Puzzelsysteem • Standaard binnenklasdifferentiatie voor taal/rekenen in 3 niveaus binnen reguliere lessen,takenbord, werkwinkel, reken- en taalcarrousels,kangoeroewerking, • Individuele gedifferentieerde pakketten : Maatjes/groeitaken/versnelde aanpak tafels
<u>Blokje Blauw</u>	• Standaard binnenklasdifferentiatie voor taal/rekenen/ in 3 niveaus binnen reguliere lessen wiskunde en Nederlands ,voor Frans en WO in 2 niveaus. • Aangepaste leerwijzers en toetsen in 2 niveaus • Bloktijd

- Voorzien in weloverwogen onderwijsleermethodes waarin voldoende basis en aangepaste leerstof voorzien is (uitbreiding en remediëring) en extra ondersteunend materiaal
- Lesgeven met behulp vanuit UDL-principes.
- Werken met instructiegroepen: instructieonafhankelijk, instructiegevoelig en instructieafhankelijk
- Aanbrengen 'leerstrategieën' : universele oplossingsstrategieën, strategieën per vak,...
- Aanbod leesonderwijs afstemmen op de verschillende niveaus in een klasgroep: bv. niveaulezen, tutorlezen, voorlezen, ...
- Hanteren van zorgmappen, sterk rekenwerk, methode gebonden oefeningen, maatwerkers, online oefeningen, Bingel....
- Investeren in coöperatief leren (samenwerkend leren) als werkvorm: leren met, van en door mekaar

- Inzetten op preventieve basiszorg, feedback en remediëringmomenten na toetsen en huistaken, studeeropdrachten (zowel remediëren als uitbreiden): vragenuurtje.

2. Krachtige leeromgeving in onze klas(sen)

- Veilig klasklimaat: structuur, afspraken, systematiek binnen de dag/week, voorspelbaarheid
- Eenduidige afspraken over de leerjaren heen omtrent klasinrichting, klaswanden, gebruik van materialen, leerhoeken, contractwerk...
- Duidelijke en efficiënte klaswanden (cfr. afspraken SWP)
- Stimuleren en ontwikkelen van een taalvriendelijk klimaat: spreekkansen (spreekbeurten), bibliotheekbezoeken, theater, lezingen,
- Kiezen van betekenisvolle taken uit de leefwereld van onze kinderen: levensecht onderwijs, zoals met diverse uitstappen als basis van lessen, vertrekken vanuit realiteit
- Studie- en leeruitstappen in functie van “**WAW-werken aan de wereld**” thema’s en projecten, jaarthema’s.
- Blijvende aandacht voor de horizontale en verticale samenhang
- Deelname aan het lokale sociaal-culturele leven (brede school-gedachte), verbondenheid

3. Metacognitieve kennis en vaardigheden

- Leren organiseren en plannen: afspraken omtrent gebruik van agenda, postkaft, in orde houden van bank en boekentas, gebruik schoolmateriaal, tablets en laptops (opzoekwerk), werkwinkel, contractwerk (ook onderwerp op kindcontacten).
- Ontwikkelen van oplossingsstrategieën, leesstrategieën... uniforme manier van doorgeven naar hogere leerjaren (hulpkaarten).
- Ontwikkelen en trainen van ‘hulp vragen’, zelfreflectie, zelfevaluatie o.a. Door leerlingengesprek
- Het duidelijk benoemen van de lesdoelen voor de les: ‘wat willen we kennen, kunnen, op het einde van de les?’
- Benoemen van de kwaliteitseisen van de doelen: ‘In welke mate willen we dit kennen, kunnen, ... op het einde van de les?’
- Inzetten op evalueren en feedback geven op het einde van de les: ‘Wat is belangrijk, wat minder?’
- Inzetten op totale ontwikkeling van de lerende en dat ook bespreken – centraal zetten op bv. MDO’s
- Opendeurencultuur in onze school: leren van mekaar

4. Flexibele groeperingsvormen

- Groepslezen m.b.v. ouders, samenwerkingsvormen,...
- Samenwerkingsverbanden tussen bepaalde klassen rond bepaalde thema’s (ook voor levensbeschouwelijke vakken)
- Efficiënt gebruik van groepswerk met bv. aandacht voor het samenwerken, omgangstechnieken, taakverdeling, ...
- Klasoverschrijdende initiatieven rond veilige leeromgeving: speelplaatsbeleid, vredesweek, jaarthema, SOVA...

5. Andere

- Opvolgingen van het groeiproces rond leren en studeren op het wekelijks zorgoverleg en hieraan gekoppelde acties voorstellen/organiseren
- Opvolgingen van het groeiproces rond leren en studeren op de overgangsgesprekken in juni, waarbij aanwezig: titularis huidig en volgend leerjaar, zorgco en directie.

- Ontwikkelen van een gestructureerd en gedifferentieerd evaluatiebeleid waarbij een evaluatie-instrument (toets, rapport, ...) bekeken wordt als een stap in de groei van een leerling en mogelijkheden tot bijsturing levert
- In kaart brengen van dit groeiproces door rapportering, MDO, leerlingvolgsysteem,
- Dit systeem transparant en heel toegankelijk maken voor betrokkenen (klasleerkracht, leerlingbegeleider, directie, externen,...)
- Leerlingen motiveren om te leren en te proberen : Kangoeroewedstrijd
- Duidelijke, gefundeerde en transparante communicatie met de ouders
- Inzetten op diverse ontwikkelingsdomeinen, binnen de totale persoonlijkheid van de kinderen (holistische kijk op het kind)
bv. de auditieve of visuele of motorische sterktes van kinderen benutten om te leren, te oefenen, te herhalen,

Begeleidende maatregelen in fase 1 (verhoogde zorg) en fase 2 (uitgebreide zorg)

- Sticordi-maatregelen voor bepaalde kinderen: afschrijfkarten, tafelkaarten, rekenmachine, onthoudtickers,... hulpfiches, z-schriftjes,...
- Aangepaste handleiding voor taal/wiskunde om de basis te omkaderen (wiskanjes/taalkanjes/wizzkids)
- Inzetten van ICT om bijzondere trajecten van het individuele kind te versterken in zelfstandigheid.
- Uitgebreide préteaching van het zwakke kind(vb voorbereiding van teksten)
- Huistaakbegeleiding van het kwetsbare kind door brugfiguren.
- Klasintern of klasoverstijgend groeperen van kinderen met gelijklopende zorgbehoeften
- Organisatie plusklas, maatwerk, ...kangoeroewerking, gedifferentieerd huiswerk (maatwerk)
- Werken aan een veilig school- klasklimaat door individuele gesprekken met kinderen omtrent concrete begeleidingsvragen
- Optimale bereikbaarheid van de actoren (leerkracht, leerlingbegeleider, directie, ...)
- Zoeken naar afdoende antwoorden in het team op de begeleidingsvragen, komende vanuit de leerling, de klasleerkracht, de ouders,....
- Uitnodigen van externe hulpverleners op zorgoverleg en hierover in gesprek gaan met ouders om tot gepaste actie te komen
- Flexibele omgang met beschikbare zorguren en aanpassen naar (acute) behoeften
- Coachen van leerkrachten door CLB, directie, leerlingbegeleider, ONW,
- Kansen bieden tot opleiding in functie van begeleidingsbehoeften
- Ondersteuning leerkracht en kinderen door ondersteuningsnetwerk om te komen tot een veilige leeromgeving

BEGELEIDINGSDOMEIN PSYCHISCH EN SOCIAAL FUNCTIONEREN

Het begeleidingsdomein psychisch en sociaal functioneren heeft tot doel het welbevinden van de leerling te bewaken, te beschermen en te bevorderen waardoor de leerling op een spontane en vitale manier tot leren kan komen en zich kan ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene.

Preventieve en begeleidende basiszorg in fase 0

1. Preventieve maatregelen om welbevinden te verhogen

- Bewuste keuze in visie om onderwijs te verdelen in 3 geledingen gekoppeld aan ontwikkelingsfocus : geleidelijke groei
GEEL : werken met gemengde leeftijdsgroepen: ontwikkeling in brede groei zetten, laten groeien vanuit ervaring in een veilige omgeving
GROEN : ruimte en tijd om uit te kleuren/groeien , leren en spelen gaan hand in hand
BLAUW : Het kindergroei cognitief uit: Hoe leer ik het beste? Zelfstandigheid en zelfsturing
- Kansarmoedebelief dat gericht is op gelijkwaardigheid : geen verjaardagsuitnodigingen uitdelen, wenskaarten school gerelateerd maken en geven, geen aangekochte cadeaus voor leerkrachten aan einde schooljaar,geen traktaties, wel eigen creatieve invulling of een dikke knuffel of lieve woorden
“ dank u wel!”

BIO GE/GRO:

- Talenterwerking : de glunderketting(kleutergroepdoorbrekend thema – we verkennen en erkennen verschillen bij elkaar en vinden dat mooi)
- SOVApakket : Cas en Lisa, beloningssysteem
- Nieuwe autoriteitsfocus : aanvang schooljaar “forming en norming”,themaloze weken na vakantieperiode(tijd en ruimte om overgangen tussen school en thuis in geleidelijkheid te brengen,deurtjes open.

BLO GRO/BLA:

- **Screening Welbevinden en betrokkenheid** :Jaarlijks doen we een screening welbevinden en betrokkenheid. Deze online applicatie verstrekt onmiddellijk en duidelijke info over elke individuele leerling en het klasbeeld. Na de screening verwerken we de aangegeven signalen door middel van kindgesprekken en indien nodig nemen we ook verdere stappen.
- Huiswerkbeleid : gedifferentieerde huistaken
- Nieuwe autoriteitsfocus : aanvang schooljaar forming en norming , onthaalmoment ‘s ochtends (kinderen laten “aankomen” in de klas en individueel begroeten-ik zie jou). Aandacht voor groepsvorming door plaatsen in de klas en in rijen te sturen.
- SOVApakket: Cas en Lisa en pakket op maat voor lager. (blokkertjesbus,ei-briefjes),LBV-thema’s (Zoek een schat in jezelf),SOVA-bord(succes,doe,acties)
- Talenterwerking : kennismaking in leergroep 3 , daarna geïntegreerde aanpak binnen van eilandenerwerking
- Speelplaatsbeleid met als rode draad : De gouden regels (onze grondwet).
Vanuit nieuwe autoriteit gaan ook de leerkrachten tijdens hun speelplaatsbegeleiding op zoek naar verbinding en nabijheid.
Conflicthantering en herstelmuur, Ik ben rustig -bankje/time-out en stille ruimte .

2. Sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen

- De leerlingenraad vanuit leerkrachten LBV vanaf leergroep 2. De vertegenwoordigers worden gekozen. De verslagen komen op de website. Op gemeentelijk niveau is er een vertegenwoordiging in de gemeentelijke kinderraad.
- In de derde graad zijn er lessen seksuele opvoeding en relatiebekwaamheid. We werken met materiaal aangereikt door CLB en het vlaggensysteem van Senseo.

- Peter en meterschap in Blokje Blauw (3- 6)

3.Omgaan met diversiteit en socialiseren

- We brengen mediawijsheid bij : omgaan met sociale media, gamen... , lessenreeks cyberpesten
- De leerlingen van de derde graad krijgen verantwoordelijkheid op schoolniveau BLO BLA: peter- en meterschap, buddies, bemiddelaars, refterdienst,
- ILC: de levensbeschouwelijke vakleerkrachten werken samen rond centrale thema's

4.Samen (team en leerlingen) zorgen voor een gestructureerd en ordelijk klimaat

- Afspraken omtrent (ordelijke) rijen, beleefdheidsvormen, bewaken stilte... (zie SOVA-acties)
- Activiteiten in de 'Knap-werking' (talentontwikkeling) : 'Samenknap' (zie SWP Talentenwerking)
- Duidelijke speelplaatsafspraken die worden gevisualiseerd. De gouden regels (Ik draag zorg voor materialen en voor elkaar)

5.Investeren in positieve en ondersteunende relaties en interacties

- Conflicthantering, herstelgesprekken: stopschema, bemiddelaars
- Kinderen laten "aankomen" in de klas en individueel begroeten-ik zie jou
- Gesprekken welbevinden en opvolging door de zoco.

6. Andere

- Duidelijke, relevante en gefundeerde communicatie rond dit thema op oudercontacten
- Ondersteuning leerkrachten naar breed evalueren en breed kijken naar kinderen
- Opvolging van het groeiproces rond psychisch en sociaal functioneren op het wekelijks zorgoverleg.

Begeleidende maatregelen in fase 1 (verhoogde zorg) en fase 2 (uitgebreide zorg)

- Actief aangaan van kindgesprekken na afname van jaarlijkse enquête bij de leerlingen omtrent 'welbevinden en betrokkenheid' (cfr. klasbeeld Indien het klasklimaat (interactie, dynamiek) verstoord is, doen we andere onderzoeken, zoals bv. een sociogram, klasgesprekken,...
- Actief en betrokken overlegmomenten tussen zoco en ouders binnen kwetsbare gezinnen
- **Nieuwe autoriteit** : Bij disfunctionerende groepen een doorgedreven sociogram uitvoeren en acties koppelen, met opvolging en communicatie naar ouders , sit-in,
- Interventies via takenbord en eilandenwerking gericht op versterken van emotionele ontwikkeling
- Ventilatiemogelijkheden voor leerlingen wiens welbevinden zorgen baart: vertrouwenspersoon, zoco, directie, leerlingengesprekken Individuele trajecten vanuit individueel lijden : Blij met mij, stopprogramma,
- Time out-zone in de gang, stille ruimte tijdens lange middagpauze
- Consultatie CLB naar aanleiding van problematisch welbevinden en daadwerkelijk uitwerken van strategieën: bv. inschakelen maatschappelijk werker CLB
- Ondersteuning door ondersteuningsnetwerk van gedragsproblematieken, één-één relaties uitbouwen (buddy)
- Doorverwijzingen naar externe hulp (bv. kinderpsycholoog) na overleg met ouders en CLB

Begeleidende maatregelen in fase 3

- Aanduiden van buddy-leerkracht om welbevinden en betrokkenheid, emotionele problemen te ondervangen om de leerling en de klasgroep kortstondig te ontlasten en de leerling in georganiseerde time-out te laten luchten.

BEGELEIDINGSDOMEIN PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG

Het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg heeft tot doel de gezondheid, groei en ontwikkeling van leerlingen te bevorderen en te beschermen, het groei- en ontwikkelingsproces op te volgen en tijdig risicofactoren, signalen, symptomen van gezondheids- en ontwikkelproblemen te detecteren.

Voor het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg omvat dat voor de school minimaal het actief meewerken aan:

1. de organisatie van de systematische contactmomenten door het centrum voor leerlingenbegeleiding. De regering bepaalt de frequentie en de inhoud van de systematische contacten;
2. de organisatie van de vaccinaties door het centrum voor leerlingenbegeleiding om het ontstaan en de verspreiding van sommige besmettelijke ziekten tegen te gaan. De regering legt het vaccinatieschema vast;
3. de uitvoering van de profylactische maatregelen die het centrum voor leerlingenbegeleiding neemt om de verspreiding van besmettelijke ziekten tegen te gaan. De regering bepaalt hiervoor de nadere regels.

Preventieve en begeleidende basiszorg in fase 0

1. Maatregelen en acties om de gezondheid van onze leerlingen te vrijwaren / te bevorderen

BLOGE/GRO :

- algemene verzorging: zonnecrème, toilet, koek en drank,
- doorgedreven onderhoudszorg vanuit onderhoudscollega's en leerkrachten (afwassen van speelgoed)
- Zindelijkheidstraining en beleid : – overleg met ouders – zindelijkheidstassen
- Thema's gericht op hygiëne en lichaamsverzorging, bewust maken van eigen lichaam
- Slaapklasje peuters
- Acties : Pimp je brooddoos
- Verstrekken van info , verwijzing naar opvoedingswinkel bij opvoedingsvragen van ouders
- Organisatie van ouderinfoavonden rond opvoedingsonderwerpen (psychomotoriek, hoogsensitiviteit bij kleuters,..)
- Vaste momenten van eten fruit, plassen, spelen, vrij spel: begeleiding van de leerkrachten

Blokje GE/GRO/BLA

- **Voeding** : Woensdag Fruitdag, tweemaal per jaar voorziet de gemeente een fruitbedeling (streekfruit → ecologische voetafdruk beperken)
Gezellige refterdag: aandacht voor een gezonde inhoud van de brooddoos, drank- en plasbeleid: geen koolzuurhoudende gezoete dranken.
Aanmoedigen drinken van water, ook tijdens lessen, diverse projecten rond voeding: gezond ontbijt, voedseldriehoek, soepdagen, geen snoep, aangepaste voeding tijdens vieren van feestjes in de kleuterklas.
- **Beweging** : Samenlooppmomenten en scholenveldloop, ruim extra sportaanbod, bewegingstussendoortjes
- Lessenreeks rond seksualiteit en relatiebekwaamheid, EHBO, milieu en gezonde leefomgeving, afvalbeleid, energiebesparing (co2,...)

- **MOS-beleid** : Verluchten van klassen, zwerfvuilactie, materialenbeheer, afvalbeleid,...
- **Welbevinden** : Yogalessen, wiebelkids
- **Hygiëne**: Luizenbeleid, handen/ wassen na het plassen, gebruik van papieren tissues,
- **Veiligheid** : verkeersbeleid, fietspoolwerking , verkeerseducatie , kistika en pothelm, verkeersdagen,

2. Gezamenlijke visie van het schoolteam m.b.t. gezondheid op school

- visietekst gezondheidsbeleid
- visietekst veiligheid

3. Samenwerking met het CLB i.f.v. uitwerken gezondheidsbeleid

- Zie afsprakennota met CLB
- Afspraken en opvolging medisch schooltoezicht CLB
- Initiatieven luizenproblematiek met CLB

4. Andere

- In samenwerking met oudercomité sensibiliseren we de acties naar de ouders : werkgroep gezondheid
- Samenwerking met Rode kruis : Hartveilige school !

Begeleidende maatregelen in fase 1 (verhoogde zorg) en fase 2 (uitgebreide zorg)

- Bespreking op MDO's van evolutie gezondheids- en hygiëne van kinderen
- Individuele gesprekken rond hygiëne
- Vertrouwensleerkracht (bv. intieme hygiëne meisjes)
- Huisbezoeken CLB
- Informatie verstrekken omtrent of doorverwijzen naar instanties voor gezinsbegeleiding: Huis van het Kind, Opvoedingspunt, rond bepaalde problematieken (gameverslaving, eetproblematieken)
- Inschakelen maatschappelijk werkster rond hygiëne (al dan niet in combinatie met de thuissituatie)

Begeleidende maatregelen in fase 3

- Extra verzorging/informatieverstrekking van kinderen met diabetes/ ziekte Duchenne/...

STRUCTURELE KEUZES OP SCHOOLNIVEAU

Leerlingenbegeleiding realiseren die functioneel, effectief en efficiënt is, vraagt zorginitiatieven op niveau van de school, ondersteunen van leerkrachten en begeleiding van leerlingen.

1. Zorginitiatieven op niveau van de school

- Doelstellingen:
 - Rekening houdend met de specifieke noden van leerlingen en leerkrachten stelt het team prioriteiten op korte, middellange en lange termijn. Voor het realiseren hiervan weet het team op wie men daarvoor een beroep kan doen, zowel intern als extern. We zetten hierbij de draagkracht, interesses, talenten en vaardigheden van elk teamlid optimaal in.
 - In de georganiseerde overlegmomenten (korte vergaderingen, naast de reguliere personeelsvergaderingen) streven we naar een minimum aan planlast gekoppeld aan een maximum aan rendement.
 - We streven naar een gelijkgerichte aanpak inzake pedagogische of didactische knelpunten, meer bepaald inzake uniformiteit en continuïteit. Opvolgen van gemaakte afspraken hieromtrent (effecten, leerwinst, bijsturen, borgen).
 - Stimuleren van ouderbetrokkenheid (o.a. via de Vriendenkring) en bevorderen van communicatie met ouders via (formeel en informeel) overleg, infomomenten en reguliere oudercontacten (en afspraken)
- Realisatie / afspraken:
 - Het zorgbeleid wordt voorbereid in het kernteam, maar het hele schoolteam wordt betrokken bij het zorgbeleid, zowel bij de ontwikkeling als bij de realisatie ervan. Dit gebeurt door overleg, MDO's, overleg met zorgteam, (extra) personeelsvergaderingen functioneringsgesprekken, coachingsgesprekken, feedback over nascholingen,... Daarbij wordt er voortdurend naar harmonische afstemming gezocht tussen het pedagogisch-didactisch aanbod en de behoeften van de leerlingen.
Er gelden afspraken omtrent alle vormen van overleg : oudercontacten, MDO's
 - We implementeren binnen GE/GRO 2 zorglijnen (psychomotoriek en taalondersteuning). In GRO/BLA trachten we zo breed mogelijk preventief zorgondersteunend te werken door een sterk doorgedreven UDL-aanpak binnen organisatie van talentenwerking, reken- en taal-carroussels , Blokjestijd in Blauw. Van hieruit worden acties ingepland binnen zorgfase ½ .
 - De groepsleerkracht blijft de spil in de zorg voor elk kind van zijn groep. Hij wordt ondersteund door het zorgteam o.l.v. de zorgcoördinator. Zorg door zorgondersteuner/co-leerkracht kan zowel binnen als buiten de klas(cocon, sluisklas). Bij de zorgondersteuning van een klas volgt de zorgondersteuner zoveel mogelijk de klassikale aanpak op gebied van instructie en inoefening.
Alle groeiperingsvormen worden aangepast aan de activiteiten en de noden van de klas, de individuele leerlingen.
 - Er wordt gewerkt aan een doelgerichte, planmatige aanpak op basis van evaluatiegegevens (toetsen, testing), gesprekken en observaties. Een doeltreffend leerlingvolgsysteem is hiervoor van primordiaal belang. We kiezen voor een systeem dat maximale informatie biedt, maar dat tegelijk ook de planlast beperkt door gebruiksgemak, toegankelijkheid, duidelijkheid en overzichtelijkheid. De afspraken van wie wat aanvult op het LVS moeten duidelijk zijn voor iedereen en ze worden opgevolgd door de zorgcoördinator en de directie.
 - Het zorgteam/co-leerkrachten organiseert en realiseert curriculumdifferentiatie in overleg met de groepsleerkracht voor individuele leerlingen of groepen van leerlingen. Deze curriculumdifferentiatie wordt beschreven in het LVS (leerlingdossier).

2. Het coachen en ondersteunen van het handelen van het onderwijzend personeel.

De noden aan professionalisering die bij het opmaken of implementeren van het beleidsplan voelbaar worden, worden opgenomen in het professionaliseringsbeleid. *Zie ook 'context en input'.*

3. Het preventief en curatief begeleiden van de leerlingen: zie aanpak op de verschillende beleidsdomeinen binnen het zorgcontinuüm.

GELIJKE ONDERWIJSKANSENBELEID : SES-LESTIJDEN

De school genereert SES-lestijden uit de leerlingkenmerken zoals vastgelegd door de decretale overheid.

Deze SES-lestijden worden toegekend op basis van anderstaligheid en armoede-indicatoren. Aan de hand van de leerlingenkenmerken gebruiken we de SES-lestijden voor anderstaligen en kansarmoede in een verhouding zoals ze zich aftekent op onze school.

Het beleid gericht op het omgaan met meertaligheid focust zich op taal in de klas, taal op school en taal als communicatie.

Onthaal en begeleiding AN: taalscreening, brugfiguren, aangepaste lesmaterialen (Go40ty, onlineprogramma's,...)

Bij kansarmoede spelen heel wat factoren een rol: de thuissituatie, de opleiding van de ouders, de onderwijsgerichtheid van de ouders, het cultureel kapitaal (taalgebruik, sociale-vaardigheden, vrijetijdsbesteding, opvattingen en aspiraties, levensstijl, consumptiepatronen, taalvaardigheid). Deze factoren bepalen de gerichte aanpak, zoals inzake onthaal van leerlingen en ouders, de klaspraktijk, de communicatie met ouders enz.

De SES-lestijden worden optimaal geïntegreerd in het totale onderwijs- en zorgaanbod door het zo ruim mogelijk organiseren van zorguren en ondersteuning. Inzake de bestrijding van kansarmoede trachten we de kosten voor onderwijs bewust zeer laag te houden. Inzake communicatie gericht op de ouders, zijn we correct en transparant d.m.v. goed gestructureerde infoavonden, oudercontacten, informatie via nieuwsbrief, flyers, website, extra overleg, samenwerking met gemeente sociaal huis, huis van het kind.

AFSPRAKEN ROND 'MAATREGELEN' (schoolniveau, klasniveau, leerlingniveau)

- Werken op maat (maatregelen) is actief inzetten op:
 - Motivatie:
 - van 'moeten' naar 'willen'
 - inspelen op interesses
 - leren werkt inspirerend (leren is ontdekken!)
 - Efficiëntie:
 - van 'volgend' naar 'betrokken'
 - inspelen op leerprofiel
 - leren is engagement (voor later)
 - Het bereiken van leerwinst:
 - zich uitgedaagd voelen
 - van 'verveling' naar 'inzet' (attitude meerbegaafden)
 - inspelen op de leerstatus
 - leren vergt inspanningen
 - Maatregelen die evidence informed zijn:
 - = waarvan de werking bewezen is, wetenschappelijk of proefondervindelijk
 - ieder kind is leerbaar!
- Maatregelen die zullen worden genomen, gebeuren na overleg en afspraak in MDO- gesprekken. Hierbij zijn aanwezig: de klasleraar, de leerlingbegeleider, en desgevallend de directeur, CLB, ondersteuningsnetwerk.
- We proberen een zo volledig mogelijk beeld te vormen van elke leerling vanuit een holistische en empathische benadering.

- Met het nemen van maatregelen trachten we de druk te verlagen.
- Met het nemen van maatregelen houden we rekening met de volgende leerjaren.
- We proberen aparte trajecten zoveel mogelijk te vermijden en blijven zo dicht mogelijk bij de klaspraktijk.
- We proberen de zelfstandigheid van de leerling met leerachterstand te bevorderen (attitudevorming).
- Maatregelen die lopen op het einde van het schooljaar, dienen onveranderd door te gaan in de maand september van het volgende schooljaar. Nadien kan worden bijgestuurd.
- Er is een duidelijke visie op zittenblijven en versnellen. Deze worden toegepast na grondig overleg, studie en handelingsgerichte planning.
- Maatregelen worden voorgelegd aan de ouders. Niet ter onderhandeling, maar als professionele keuze.
- We gaan kritisch om met maatregelen (SMART-model, draagkracht, begin- en eind, zelfreflectie, afhankelijkheid)
- We streven naar balans: energie en tijd nodig voor de begeleiding van de individuele leerling versus het kwaliteitsaanbod aan de klasgroep
- We streven naar een bewaking van de planlast en tegelijk naar een maximale efficiëntie in onze leerlingbegeleiding

De uitgewerkte afspraken staan beschreven in het SWP.

Kwaliteitsreflectie en evaluatie van beleid leerlingenbegeleiding

Op regelmatige tijdstippen reflecteren we over en evalueren we ons beleid op leerlingenbegeleiding. Waar nodig laten we ons hierbij ondersteunen door externe betrokkenen. We evalueren ons beleid aan de hand van volgende vragen:

- In welke mate bevordert ons beleid op leerlingenbegeleiding de totale ontwikkeling van alle leerlingen?
- In welke mate verhoogt ons beleid op leerlingenbegeleiding het welbevinden van onze leerlingen?
- In welke mate voorkomt ons beleid op leerlingenbegeleiding het vroegtijdig schoolverlaten?
- In welke mate creëert ons beleid op leerlingenbegeleiding meer gelijke onderwijskansen?

Daarnaast bekijken we of ons beleid op leerlingenbegeleiding nog steeds voldoet aan de volgende kritische principes:

- 1° Staat het belang van elke leerling centraal?;
- 2° Komt ons beleid participatief tot stand en is het gedragen door het hele schoolteam?;
- 3° Werken we doelgericht, systematisch, planmatig en transparant?;
- 4° Voeren we ons beleid discreet uit?;
- 5° Verduidelijken we wie welke taak opneemt in de leerlingenbegeleiding

4.12 Professionalisering

Om leerkrachten in staat te stellen ons beleid te realiseren en versterken, ondersteunen wij hen via ons professionaliseringsbeleid (zie professionaliseringsplan).

De uitgewerkte afspraken staan beschreven in het SWP.